

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΓΥ-02	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	E
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΩΝΗΤΙΚΗ - ΦΩΝΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
	3	5	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης γενικών γνώσεων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Όχι		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Όχι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.aegean.gr/courses/TMS228/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα <i>Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.</i></p> <p><i>Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης • Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β • Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση αυτού του μαθήματος ο φοιτητής/η φοιτήτρια θα πρέπει να μπορεί:</p>

- να διακρίνει το αντικείμενο έρευνας της φωνητικής από εκείνο της φωνολογίας
- να περιγράφει τον μηχανισμό παραγωγής ομιλίας και να κατονομάζει τα κύρια μέρη της φωνητικής οδού
- να χρησιμοποιεί τα σύμβολα του Διεθνούς Φωνητικού Αλφαβήτου (ΔΦΑ) για να μεταγράψει φωνητικά τους συμφωνικούς και φωνηεντικούς φθόγγους της Ελληνικής μέσα στο πλαίσιο εκφωνημάτων
- να χρησιμοποιεί με ευχέρεια την ορολογία για να χαρακτηρίσει τους φθόγγους με βάση τον τόπο (σημείο) άρθρωσης (π.χ. χειλικός, φατνιακός, κ.ο.κ.) και τον τρόπο άρθρωσης (στιγμικός, τριβόμενος, κ.ο.κ.)
- να αναγνωρίζει τη διάκριση μεταξύ της υποκείμενης δομής και της φωνητικής πραγμάτωσης (προφοράς) των λέξεων
- να ταξινομεί τα φθογγικά τεμάχια σε ομάδες με βάση τα διακριτικά τους χαρακτηριστικά
- να ορίζει με γλωσσολογικούς όρους τις βασικές αρχές της συλλαβικής οργάνωσης
- να εξετάζει και να αναλύει γλωσσικά δεδομένα διατυπώνοντας γενικεύσεις για τη φωνολογική δομή μιας μεγάλης γκάμας γλωσσών
- να ανακαλύπτει συσχετισμούς αναλύοντας δεδομένα που προέρχονται από γλώσσες που δε γνωρίζει
- να τυποποιεί φωνολογικά φαινόμενα διατυπώνοντας τους φωνολογικούς κανόνες που είναι υπεύθυνοι για τις φθογγικές τροποποιήσεις
- να επιχειρηματολογεί υπέρ των λύσεων που προτείνει κατά την επίλυση προβλημάτων φωνολογίας και να δείχνει με πειστικό τρόπο γιατί η δική του/της προσέγγιση υπερτερεί σε σχέση με κάποια άλλη εναλλακτική λύση.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

<i>Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών</i>	<i>Σχεδιασμός και διαχείριση έργων</i>
<i>Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις</i>	<i>Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα</i>
<i>Λήψη αποφάσεων</i>	<i>Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον</i>
<i>Αυτόνομη εργασία</i>	<i>Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου</i>
<i>Ομαδική εργασία</i>	<i>Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής</i>
<i>Εργασία σε διεθνές περιβάλλον</i>	<i>Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης</i>
<i>Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον</i>	<i>.....</i>
<i>Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών</i>	<i>Άλλες...</i>
	<i>.....</i>

- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής, επαγωγικής και κριτικής σκέψης
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη και ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το παρόν μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στα επιστημονικά πεδία της φωνητικής και της φωνολογίας που ασχολούνται με τη μελέτη των ήχων της ανθρώπινης ομιλίας. Ως βασικός στόχος του μαθήματος τίθεται η εξοικείωση των φοιτητών/-τριών με την ποικιλία των φθογγικών (ηχητικών) συστημάτων διαφόρων γλωσσών και η κατανόηση των βασικών εννοιών και μεθόδων που είναι απαραίτητες για τη φωνολογική ανάλυση των γλωσσών.

Παράλληλα, δίνεται έμφαση στη μελέτη και την ανάλυση των φθογγικών τροποποιήσεων που απαντούν σε μια ευρεία γκάμα γλωσσών. Μερικά από τα θέματα που θα μας απασχολήσουν είναι:

- η περιγραφή του μηχανισμού παραγωγής λόγου,
- τα διακριτικά χαρακτηριστικά των φθόγγων,
- οι υποκείμενες δομές και οι φωνητικές πραγματώσεις των λέξεων,
- οι φωνολογικοί κανόνες και διαδικασίες,
- οι βασικές αρχές της συλλαβικής δομής,
- τα μετρικά και προσωδιακά χαρακτηριστικά λέξεων και φράσεων.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο</p>	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία και στην επικοινωνία με τους φοιτητές/τις φοιτήτριες.</p>	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</p>	<p>Δραστηριότητα</p>	<p>Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</p>
	<p>Διαλέξεις</p>	<p>39 ώρες (1,56 ECTS)</p>
	<p>Προσωπική μελέτη</p>	<p>83 ώρες (3,32 ECTS)</p>
	<p>Τελική εξέταση</p>	<p>3 ώρες (0,12 ECTS)</p>
	<p>Σύνολο Μαθήματος</p>	<p>125 ώρες (5 ECTS)</p>
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία,</p>	<p>Γλώσσα αξιολόγησης: Ελληνική</p> <p>Μέθοδοι αξιολόγησης:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Γραπτή εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης και ερωτήσεις επίλυσης προβλημάτων (80%). - Συμπληρωματική εργασία (υπό τη μορφή δραστηριοτήτων) η οποία διεκπεραιώνεται κατά τη διάρκεια του εξαμήνου (20%). 	

<p>Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται προσδιορισμένα αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>ρητά κριτήρια</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι προσβάσιμα στον οδηγό μαθήματος (syllabus) που διανέμεται στους/ις φοιτητές/τριες στην πρώτη διάλεξη και αναρτάται στην πλατφόρμα eclass.</p>
---	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

Ladefoged, P. 2007. *Εισαγωγή στη Φωνητική*. (Μτφρ. Μ. Μπαλαζάνη.) Αθήνα: Πατάκης.

Nespor, M. 1999. (Προσαρμογή στα ελληνικά Α. Ράλλη). *Φωνολογία*. Αθήνα: Πατάκης.

Ρεβυθιάδου, Α. 2021. *Εισαγωγή στη Φωνολογία*. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.

Ξενόγλωσση

Chomsky, N. & M. Halle 1968. *The Sound Pattern of English*. New York: Harper & Row.

Clark, J. & C. Yallop. 1995. *Introduction to Phonetics and Phonology*. 2nd. ed. Cambridge, MA: Blackwell Publishers.

Davenport, M. & S.J. Hannahs. 2005. *Introducing Phonetics & Phonology*. 2nd. ed. London: Arnold.

De lacy, P. (ed.) 2007. *The Cambridge Handbook of Phonology*. Cambridge, UK: Cambridge University Press.

Goldsmith, J. 1995. *The Handbook of Phonological Theory*. Cambridge, MA: Blackwell Publishers.

Gussenhoven, C. & H. Jakobs 1998. *Understanding Phonology*. London and New York: Arnold.

Gussman, E. 2002. *Phonology. Analysis and Theory*. Cambridge University Press.

Hardcastle, W. and J. Laver. 1999. *The Handbook of Phonetic Sciences*. Oxford: Blackwell.

Hayes, B. 2009. *Introductory Phonology*. Blackwell.

Kenstowicz, M. 1994. *Phonology in Generative Grammar*. Cambridge, MA: Blackwell Publishers.

Ladefoged, P. & I. Maddieson. 1996. *The Sounds of the World's Languages*. Cambridge, MA: Blackwell Publishers.

Odden, D. 2005. *Introducing Phonology*. Cambridge: Cambridge University Press.

Oostendorp, M. van, Ewen C.J., Hume, E. & K. Rice. 2011. *The Blackwell Companion to Phonology*. Malden, MA: Blackwell Publishing Ltd.

Roca, I. 1994. *Generative Phonology*. Routledge: London & New York.

Roca, I. & W. Johnson 1999. *A Course in Phonology*. Blackwell Publishers.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά

Journal of Phonetics

Journal of the International Phonetic Association

Phonology

Laboratory Phonology

Language and Speech